

ตัณหาไม่สิ้นสุด

โลกอันตัณหาย่อมนำพาไป อันตัณหาย่อมผลักดันไป
โลกทั้งหมดเป็นไปตามอำนาจของธรรมอย่างหนึ่ง คือตัณหา
บัณฑิตพึงรู้โทษของตัณหาว่า เป็นเหตุให้เกิดทุกข์
พึงเป็นผู้ปราศจากตัณหา ไม่ถือมั่น มีสติอยู่ทุกเมื่อ

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๕๖

การที่มนุษย์จะมีความสุขได้ ต้องเริ่มต้นที่จิตใจของแต่ละคนกันก่อน ใจนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของความสุข หากถ้าใจเป็นสุขแล้ว ทุกอย่างก็จะพลอยดีตามไปด้วย ที่คนเราหาความสุขไม่ค่อยได้นั้น เนื่องจากความทะยานอยาก หรือบางครั้งอาจไม่มีความทะยานอยากในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง แต่กลับเป็นทุกข์ใจกับอดีต เพราะไปจมอยู่กับอดีตที่เคยผิดพลาด ถ้าไปนึกถึงความผิดพลาดที่ผ่านมาแล้ว จะทำให้ใจเราเศร้าหมอง ซ้ำร้ายกว่านั้น ยังวิตกกังวลกลัวไปถึงในอนาคตอีก จนกลายเป็นมะเร็งร้ายในอารมณ์ที่บั่นทอนสุขภาพจิต ถ้าเราอยากมีความสุขหลุดพ้นจากอารมณ์อันไม่น่าปรารถนาเราต้องรู้จักปลดปล่อยวาง ไม่ไปนึกคิดถึงมัน เปลี่ยนอารมณ์ไม่ได้นั้นให้มาเป็นอารมณ์ดีทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำความดี อย่าให้ใจว่างจากกุศลธรรม และดีที่สุดต้องหมั่นฝึกฝนอบรมใจ ด้วยการเจริญสมาธิภาวนา แล้วเราจะพบกับความสุขที่แท้จริง

มีวาระแห่งพระพุทธภาสิตใน ดัณหาสูตร ความว่า

“ตณฺหยา นียติ โลโก

ตณฺหยา ปริกิสฺสติ

ตณฺหยา เอกธมฺมสฺส

สพฺเพว วสมนฺวคฺช

โลกอันตัณหาย่อมนำพาไป อันตัณหาย่อมผลักไสไป
โลกทั้งหมดเป็นไปตามอำนาจของธรรมอย่างหนึ่ง คือตัณหา”

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๕๓

ค้นหา คือความทะยานอยาก ที่ทำให้มนุษย์ต้อง
แสวงหากันไม่มีที่สิ้นสุด ชีวิตจึงไม่มีการหยุดนิ่ง ยิ่งแสวงหา
ยิ่งห่างไกลจากตัวตนที่แท้จริง จากสัจธรรมความเป็นจริง
แม้ได้สิ่งหนึ่งมาก็ยังไม่เพียงพอ ยังอยากได้ในสิ่งที่ดีกว่า ยิ่งๆ
ขึ้นไป การแสวงหาความพอใจในเบญจกามคุณ ยากที่จะทำให้
เต็มอิ่มได้ เรื่องนี้พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าได้ตรัสถึงอดีตชาติของ
พระองค์เองให้พระภิกษุสงฆ์ฟังว่า

*ในยุคต้นกัป มีพระเจ้ามหาราชพระองค์หนึ่ง เสวยสิริ
ราชสมบัติเป็นบรมกษัตริย์ในยุคต้นๆ พระองค์ทรงมีพระราช-
โอรสพระนามว่าพระเจ้าโรชราช พระเจ้าโรชราชทรงมีพระราช-
โอรสพระนามว่า พระเจ้าวรโรชราช และมีการสืบสันตติวงศ์
ต่อมาอีก ๔ พระองค์ จนถึงยุคของพระเจ้ามันธาดุราช

พระเจ้ามันธาดุราชในสมัยนั้น คือพระบรมโพธิสัตว์
ของเรา ซึ่งมาบังเกิดเพื่อที่จะสั่งสมบารมีให้แก่วรรพ ท่านเป็นผู้
มีบุญญาธิการมาก เป็นพระเจ้าจักรพรรดิสมบุรณ์ด้วยรัตนะ ๓
มีอุทยานภาพแผ่ไปในทวีปใหญ่ทั้ง ๔ มีทวีปน้อย ๒,๐๐๐ เป็น
บริวาร ไม่มีผู้ใดบังอาจเป็นศัตรูกับพระองค์ เพราะทรงเอาชนะ

*มก. เล่ม ๕๘ หน้า ๗๒

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๕๘

ด้วยธรรม ทรงปกครองทวีปน้อยใหญ่โดยธรรม ให้มนุษย์มีศีล ๕ เป็นอยู่อย่างสะดวกสบายด้วยบุญของพระเจ้าจักรพรรดิ และบุญของพสกนิกรที่ประพฤดิธรรม

วันหนึ่ง ขณะทรงทอดสอบกกำลังพระบารมีของพระองค์เอง ทรงปรบพระหัตถ์เพื่อเรียกฝนรัตนะ ทันใดนั้นเอง ห่าฝนรัตนะ ๓ ประการก็ตกลงมาจากอากาศ ทำให้ทั่วภาคพื้นปฐพีดาดารดาษไปด้วยรัตนชาติสูงท่วมหัวเข่า เป็นสมบัติจักรพรรดิตักไม่พร่อง บรรดาสมบัติทั้งหมดที่มีอยู่บนโลกมนุษย์นี้ พระองค์ทรงมีชนิดที่ว่าเลิศที่สุด แต่พระองค์ก็ยังไม่พอพระทัยจึงตรัสถามมหาอำมาตย์ว่า

“สิ่งที่ทำให้ความเพลิดเพลินในโลกนี้ เรามีพร้อมหมดแล้ว สุดยอดแห่งเบญจกามคุณทั้งหลายเราได้ครอบครองแล้ว ยังมีที่ใดอีก ที่จะยังความสำราญให้แก่เราได้ นอกเหนือจากในโลกมนุษย์นี้”

มหาอำมาตย์ขุนพลแก้วกราบทูลว่า “สววรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา พระเจ้าข้า นำเรื่อนรมย์กว่าโลกมนุษย์นี้” พระองค์ทรงเห็นชอบด้วย จึงทรงจักรรัตนะพร้อมด้วยมหาอำมาตย์ข้าราชการบริพารเสด็จขึ้นสู่สววรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา เมื่อเสด็จไปถึง ท้าวมหาราชทั้ง ๔ เสด็จมาต้อนรับปฏิสันถารอย่างยิ่งใหญ่

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๕๕

มีโหรา เพราะพระบรมโพธิสัตว์ทรงมีบุญบารมีมาก ท้าวเธอทั้ง ๔ จึงทูลเชิญให้เถลิงสิริมหาสมบัติในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา

แต่ถึงกระนั้น นานวันเข้า พระองค์ทรงเบื่อหน่ายในเบญจ-
กามคุณอันเป็นทิพยในชั้นจาตุมหาราชิกา จึงตรัสถามมหาราช
ทั้ง ๔ ว่า “ความสุขสำราญที่ยิ่งกว่าสวรรค์ชั้นนี้มีไหม”
ท้าวมหาราชตรัสตอบว่า “มีพระเจ้าข้า ชั้นดาวดึงส์นารีรรมย์
กว่านี้” พระองค์จึงอำลาท้าวมหาราชทั้งหลาย บ่ายหน้าไปยัง
ดาวดึงส์เทวโลก

เมื่อไปถึงดาวดึงส์เทวสถาน ท้าวลัkkalเทวราชพร้อมด้วย
เทพบุตรเทพธิดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ทรงมาให้การต้อนรับปฏิสันถาร
ท้าวลัkkalทรงรู้ความประสงค์ของพระโพธิสัตว์ จึงแบ่งทิพย-
สมบัติในดาวดึงส์ให้ปกครองครึ่งหนึ่ง

ตั้งแต่นั้นมาพระโพธิสัตว์กับท้าวลัkkalเทวราชต่างเสวย
ทิพยสมบัติร่วมกัน พระโพธิสัตว์เสวยทิพยสมบัตินานถึง
๓ โกฎิ ๖ หมื่นปี ในระหว่างนี้ได้มีท้าวลัkkalเทวราชจุติและอุบัติ
ขึ้นใหม่ผ่านไปถึง ๓๖ พระองค์ ที่พระโพธิสัตว์สามารถเสวย
ทิพยสมบัตินานกว่าท้าวลัkkalทุกพระองค์ เพราะมนุษย์ในยุค
ต้นกัป มีอายุยืนเป็นอสงไขยปี

เมื่อพระโพธิสัตว์ได้รับความสุขสบายในเทวโลก ก็เกิด

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๑๐๐

ความทะยานอยากขึ้นอีก ประราธนาจะได้ความเป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียว ทรงมีดำริที่จะปกครองสวรรคชั้นดาวดึงส์ทั้งหมด จึงคิดหาอุบายที่จะปลงพระชนม์พระอินทร์ แต่ไม่สามารถทำได้ ยิ่งคิดวรรณะยิ่งหมองคล้ำ ครั้นอยากจะทำเช่นนั้นแต่ทำไม่ได้ ทำให้รู้สึกอึดอัดพระทัย จึงเกิดโทสะอย่างแรงกล้าขึ้นภายในใจ ทันใดนั้นความชราภาพปรากฏขึ้นมา พระวรกายก็ซูบซีด เสร้าหมอง แล้วร่วงพลัดตกลงจากสวรรคชั้นดาวดึงส์ลงไปยังพระราชอุทยานของพระองค์ทันที

นายอุทยานเห็นดังนั้นรีบนำความไปกราบทูลราชตระกูล ราชตระกูลพากันมาเข้าเฝ้า และจัดที่บรรทมถวายในพระราชอุทยาน พระโณปสีตรทรงได้สำนึก จึงให้ปาวประกาศไปทั่วทวีป ให้มหาชนมาฟังเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับพระองค์ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ สอนใจแก่มหาชนว่า

“ท่านทั้งหลายจงดูเราผู้กำลังจะละสังขารไป เราได้เสวยมหาสมบัติจักรพรรดิตกไม่พรวง เสวยทิพยสมบัติทั้งในสวรรคชั้นจาตุมหาราชิกาและชั้นดาวดึงส์อยู่ตลอดกาลนาน แต่ความปรารถนาในเบญจกามคุณก็ยังไม่เพียงพอ เรามีจิตคิดประทุษร้ายจึงพลัดตกลงมาอย่างน่าอนาถ ขอท่านทั้งหลายจงอย่าได้ขวนขวายในเบญจกามคุณเลย ขึ้นชื่อว่าเบญจกามคุณทั้งหลาย ทั้งในโลกนี้และในเทวโลก ยากที่จะทำให้เต็มอัมได้

ค้นหาไม่สิ้นสุด

๑๐๑

ของท่านทั้งหลายจงละตัณหาความทะยานอยาก แล้วประพฤติธรรมให้บริบูรณ์เถิด จะได้มีสุคติภพอันวิเศษเป็นที่ไป” เมื่อสิ้นสุดพระโอวาท พระโพธิสัตว์ก็สรวรรคตและเสด็จไปตามยถากรรมของพระองค์

จะเห็นได้ว่า ตัณหาความทะยานอยากนั้นเป็นภัยและเป็นทุกข์ใหญ่หลวง ที่ทำให้ผู้มีบุญตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งหลายต้องตกอยู่ในวังวนของสังสารวัฏ ต้องเวียนว่ายตายเกิดกันรำไปไม่มีวันสิ้นสุด พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้เราละตัณหาความทะยานอยาก ให้มีความสันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ จะได้ไม่ตกเป็นทาสของตัณหา เพราะตัณหาเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้อยู่ในภพสาม จะหลุดจะพ้นได้ต้องสละ ปล่อยวาง ไม่ยึดติดในสรรพสิ่งและสรรพสัตว์ทั้งหลาย แต่มีใจมุ่งตรงต่อหนทางพระนิพพานเท่านั้น

เราเป็นนักสร้างบารมี ต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มากๆ ไม่เช่นนั้นแล้วเป้าหมายชีวิตของเราอาจเบี่ยงเบนได้ แต่เดิมว่าจะมาสร้างบารมีเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง แต่ครั้นไปเจอสิ่งยั่วยวนที่ทำให้เราพึงพอใจ ทำให้เผลอไปติดกับสิ่งไร้สาระไปเพลิดเพลินกับเบญจกามคุณทั้งห้า อย่างนี้จะทำให้เราเสียเวลาเสียบุญบารมี และเสียโอกาสดีๆ ในการสร้างบารมี เพราะฉะนั้นนับแต่นี้ต่อไปขออย่าได้ประมาทกันทุกคน